

บทที่ 5

กระบวนการรักษาความนิยมของพิธีกรโทรทัศน์

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะได้อธิบายถึงกระบวนการรักษาความนิยมของพิธีกรโทรทัศน์ในลักษณะการวิเคราะห์หาค่าองค์ประกอบต่าง ๆ และนำแบบจำลองกระบวนการสื่อสารมวลชนของ มัลเททสกีรวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของเคนเนท อี โบลดิ้ง และ เดเนียล เจ บัวสตินมาใช้ โดยนำข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษาพิธีกรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 ท่าน มากเป็นกรณีตัวอย่างในการอธิบายเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่เด่นชัด

จากการศึกษาพบว่า กระบวนการรักษาความนิยมของพิธีกรโทรทัศน์ คือ การรักษา “ภาพ” ทั้งสองส่วน ได้แก่ คุณภาพ และ ภาพลักษณ์

1. การรักษาคุณภาพ

การรักษาความนิยมของพิธีกร คือ การรักษาคุณภาพของตัวพิธีกรเองให้ยังอยู่ในระดับที่ผู้ชมคาดหวัง พิธีกรต้องพยายามปรับปรุงและพัฒนาฝีมือการทำงานของตนให้ดีขึ้น พิธีกรที่ดีต้องพยายามรักษาระดับมาตรฐานของตน หรือ ยกระดับมาตรฐานในการทำงานของตนให้สูงขึ้น เพราะผลงานของพิธีกรนั้นเปิดกว้างให้สาธารณชนตรวจสอบได้ จึงเกิดเป็นเสมือนความกดดัน และ ความบีบบังคับ อันเกิดจากลักษณะอันเป็นสาธารณะของเนื้อหาสื่อมวลชนตามแนวคิดของ มัลเททสกี

ในด้านวิธีการรักษาคุณภาพของพิธีกรนั้น ผู้วิจัยได้ประมวลจากข้อมูลแล้วสามารถแบ่งแยกออกเป็น 3 วิธี คือ การรักษามาตรฐานของพิธีกร การรักษาคุณภาพของทีมงานโดยใช้หลักการบริหาร และ การรักษาคุณภาพของงานโดยการเลือก ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

- 1.1 การรักษามาตรฐานของตัวพิธีกร เป็นการรักษาจุดเด่นของตัวเองที่มีอยู่รวมทั้งบุคลิกภาพซึ่งเคยเป็นที่ต้องตาต้องใจผู้ร่วมงานและประชาชน และที่สำคัญคือ

ฝีมือในการดำเนินรายการต้องมีมาตรฐานที่ไม่ต่ำลง นอกจากนั้นพิธีกรที่ดีจะต้อง
 มั่นหาความรู้เพิ่มเติม เป็นผู้รู้กว้างมันแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เปิดหูเปิดตาจนเป็นผู้
 มีโลกทัศน์กว้างและมีวิสัยทัศน์ยาวไกล

...พิธีกรนอกจากจะทำงานนานจนเกิดความชำนาญแล้วยังไม่
 พอ ยังต้องหาความรู้ ยังต้องฝึกไหวพริบปฏิภาณอีกด้วย
 ซึ่งตรงนี้แหละมันจะเป็นจุดที่ส่งผลต่อคนดู ตอนนี้อภาพของ
 เต๋ยและค่อม (ดร. อภิวัฒน์ วัฒนางกูร และ ศุสชา โทณะวณิก)
 มีความชำนาญแล้ว แต่อยากให้เกิดเสน่ห์มากขึ้น ต่ออาชีพที่
 ส่งชื่อเสียง สร้างภาพพจน์ของทั้งสอง ยังต้องให้ทั้งสองได้
 ใฝ่รู้ ใฝ่รอบรู้ ให้มากขึ้น ให้ค่อมออกมาจากสมองของเราเอง
 ออกมาจากใจ ออกมาจากความคิดของเรา แล้วเสน่ห์ใน
 ตัวก็จะเกิดจนถึงคนดูได้อย่างไม่รู้เบื่อ ทุก ๆ วันจันทร์คนเขา
 ดูเราทั้งสองอยู่ ดูแล้วคนดูมีแต่ได้อะไรจากรายการ ได้จาก
 คนเป็น M.C. (พิธีกร).....

(ลาวัญย์ กันชาติ , สัมภาษณ์)

จากข้อเสนอแนะต่อการทำงานของพิธีกรรายการจันทร์กระพริบของคุณ
 ลาวัญย์ กันชาติ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารของบริษัทนั้นให้ความสำคัญกับการ
 รักษามาตรฐานของรายการและพิธีกร และข้อเสนอแนะที่ยังเป็นแนวทางในการ
 ปรับปรุงคุณภาพของพิธีกรด้วย เช่น กรณีคุณศุสชา โทณะวณิก จะรวบรวมข้อ
 แนะนำ เหล่านี้จากคุณลาวัญย์ ซึ่งจะเขียนมาให้เกือบทุกสัปดาห์ การรับฟังคำ
 แนะนำจากบุคคลอื่นเช่นนี้ จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งในการรักษาคุณภาพของพิธีกร²

- 1.2 การรักษาคุณภาพของทีมงานโดยใช้หลักการบริหาร ในจำนวนพิธีกรชายที่ทำการ
 ศึกษาพบว่า ทุกท่านล้วนแล้วแต่เป็นเจ้าของผลิตรายการและเป็นพิธีกรเองด้วย
 นอกจากนั้นยังทำหน้าที่ควบคุม และ บริหารรายการเหล่านั้นด้วยตัวเอง วิธีนี้จะ
 เป็นการควบคุมคุณภาพของทีมงานผู้ผลิตรายการ และยังสามารถควบคุมตัวแปร

² คู่มือภาคผนวก ก.

อื่น ๆ ที่อาจจะทำให้เกิดภาพลักษณ์ในทางที่ไม่เหมาะสมได้ เป็นการกำหนดแนวทาง และภาพลักษณ์ของตัวเอง

แต่อย่างไรก็ตามในด้านวิธีการบริหารเพื่อรักษาคุณภาพของเนื้องานนั้น จะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะส่วนตัวของแต่ละคน

วิทวัส สุนทรวิเนตร

เป็นนักคิดสร้างสรรค์ที่ไม่เคยหยุดนิ่งคนหนึ่ง วิธีการควบคุมคุณภาพงาน ในทุกวันนี้คือจะทำงานหนักเหมือนเมื่อ 10 ปีที่แล้ว งานที่ทำคือ เป็นประธานในการประชุม ร่วมระดมความคิดมาจากทีมงานและผสมกับความคิดของเขาทุกสัปดาห์

...ทุกวันนี้คุณวิทวัสยังต้องลงมาดูแลการผลิตรายการตลอด เขาไม่ใช่เป็นแค่พิธีกร ทุกจุดเขาจะรู้หมด ทุกวันศุกร์เราจะต้องมาประชุมกัน คุณวิทวัสจะเป็นประธาน เราจะมาคุยกันทุกเรื่อง ทุกแก้ก ทุกมุข เขามีความคิดสร้างสรรค์ในตัวเองมาก เปิดกว้างในทุกเรื่อง รับฟังความคิดของคนอื่น...

(รุ่งรัตน์ สุริยะ หัวหน้าฝ่ายข้อมูลรายการสี่ทุ่มสแควร์, สัมภาษณ์)

...สำหรับผม ผมคลุกอยู่กับรายการมาตั้งแต่มันเกิด หมายความว่า ก่อนที่จะมีจุดนี้ มีเนื้อหาที่เล่นอยู่ในรายการ ผมร่วมสร้างสรรค์อยู่กับมัน พุดง่าย ๆ ว่าผมไม่ได้เป็นผู้ที่เดินเข้ามาในวันอัดเทปแล้วถามว่าวันนี้มีอะไร แล้วรับมันไปนั่งท่อง เพราะถ้าเป็นเช่นนั้น คุณจะได้แค่ผิว ๆ คุณจะไม่ได้ความรู้สึกจากข้างในตัวรายการ ไม่รู้แก่นของมัน ในฐานะที่ผมเป็นเจ้าของรายการ ในฐานะที่เราอยู่กับมันตั้งแต่วันประชุม มีผลครับ...

(วิทวัส สุนทรวิเนตร, สัมภาษณ์)

ปัญญา นิรันดร์กุล

จะมีวิธีการคล้ายคุณวิทวัส คือ ติดตามดูรายละเอียดเนื้องานอย่างใกล้ชิด เพราะมีหลักว่าเมื่อดังแล้ว รายการเป็นขึ้นชอบของคนคุณแล้ว คนทำงานต้องไม่ประมาท เพราะจะมีคนใหม่สามารถขึ้นมาแทนที่ได้อยู่ตลอดเวลา

...ชิงร้อยชิงล้าน ทุกครั้ง ทีมงานจะรู้จักพี่ดีว่า ต้องประชุมในเรื่องการเตรียมงาน คาราที่จะเชิญ เรื่องราวที่จะเล่น อะไรที่จะให้กับคุณ นำเสนออย่างไร ตรวจสอบแล้วตรวจสอบอีก ประชุมแล้วประชุมอีก และเมื่อถึงในรายการมีการเตรียมตัวกันอย่างไร อันนี้ไม่ให้เล่น อันนี้เล่นแล้วไม่เหมาะสม ถ่ายเสร็จตัดต่อเสร็จแล้วต้องมาตรวจแล้วตรวจเล่า งานหนึ่ง ๆ รายการที่พี่รับผิดชอบเนี่ย ก่อนจะออกไปจะตรวจละเอียดมากทุกขั้นตอน เมื่อก่อนเด็ก ๆ จะไม่เข้าใจ เคียวนี่เขาเข้าใจแล้วว่าเราต้องทำงานให้ดีที่สุด เราจะประมาทไม่ได้ เมื่อคนดูชอบแล้วจะอย่างไรก็ได้ไม่ได้ เพราะฉะนั้นงานของ Work Point จะพัฒนาขึ้นตลอด ความนิยมก็เลยคงเสถียรกว่า...

(ปัญญา นิรันดร์กุล, สัมภาษณ์)

ไทรภพ ลิมปพัทธ์

เขาจะมีวิธีการบริหารทีมงาน โดยทำให้ลูกน้องรู้สึกศรัทธาในตัวเขา เขาจะให้โอกาสทีมงานทุกคนในการได้แสดงฝีมือ และให้รางวัล คือ ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ หากมีผลงานที่โดดเด่น เป็นวิธีการบริหารบริษัทที่แปลกอีกอย่าง คือ เขาจะทำให้ลูกน้องทุกคนคิดเหมือนเขา เรียกว่าทำงานแบบรู้ใจทีมงานทุกคนจะรู้ว่า พี่ต๋อยของพวกเขาจะชอบอะไร ไม่ชอบอะไร ในช่วงหลังมานี้เขาจึงไม่เคยตรวจสอบผลงานตัวเองนัก เพราะเชื่อมั่นในลูกน้องเป็นวิธีการสร้างไทรภพ 2, 3, 4, 5 ขึ้นมาเรียกว่าเป็นไทรภพกันทั้งทีมงาน แล้วไทรภพ 2, 3, 4, 5 เหล่านั้น จะมา

ช่วยกันดูแลคุณภาพงานให้กับไตรภพ ลิมปพัทธ์

...ถ้าเราศรัทธาในคนๆ หนึ่ง เราจะรับในส่วนของเขาได้ง่าย ถ้าเรามีเจ้านายที่เราคิดว่าไม่เท่าไรหรือหอก เราก็จะรับมาได้ ช้า ส่วนใหญ่จะเป็นการคุยกัน เรื่องอื่นด้วย เรื่องงานด้วย แล้วเราก็จะจับได้ว่า เรื่องอื่นเป็นอย่างนี้ เรื่องงานเป็นอย่างนี้ คือเรารู้แล้วเราใกล้ชิด จะค่อยๆ ซึมเข้าไป เราว่าเขาแก้ปัญหาอย่างไร แล้ววันหลังเราก็ทำตาม เราก็จะจำได้ว่า แกพูดอย่างไรกับผู้ร่วมงาน พูดอย่างไรกับลูกค้า...

(สมลักษณ์ ศรีแจ้ง เลขานุการ, สัมภาษณ์)

ในส่วนของการร่วมคิดสร้างสรรค์เนื้องานนั้น คุณไตรภพจะใช้วิธีคล้ายกับคุณวิทวัส และคุณปัญญา จึงร่วมคิดงานกับลูกน้องมาตั้งแต่ต้น และการดำเนินรายการทุกครั้ง เขาจะต้องรู้ข้อมูลโดยละเอียด เรียกว่ารู้ความเป็นมาของเรื่องราวทั้งหมด ข้อมูลต้องแน่น ถ้าข้อมูลไม่แน่น การพูดอาจจะไม่ราบรื่นมักจะถูกตะกุกตะกัก ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเขามักจะไม่ยอมให้เกิดขึ้น

เศรษฐา ศิระฉายา

ด้วยบุคลิกส่วนตัวที่เป็นผู้ใหญ่ใจดี น่ารัก มีอารมณ์ขัน ทำให้คุณเศรษฐาเป็นที่รักของทีมงาน จนเมื่อเขาตัดสินใจเปิดบริษัททำรายการเองในปัจจุบันทีมงานส่วนหนึ่งที่เคยร่วมงานกับเขาในอดีต ก็จะลาออกจากที่ทำงานเดิมมาเป็นลูกน้องของเขาเป็นการประหยัดเวลาในการสร้างคน

ในด้านความสามารถในการดำเนินรายการนั้น คุณเศรษฐาทำได้อย่างดีเยี่ยม รวมทั้งการวางตัวกับผู้ร่วมงาน จนทำให้เขาเป็นพิธีกรที่ได้รับความนิยมว่าจ้างให้เป็นพิธีกรในงานประเภทเปิดตัวสินค้ามากที่สุด แต่สำหรับความสามารถในด้านการเป็นนักคิดสร้างสรรค์นั้น เขายังไม่โดดเด่นในด้านนี้มากนัก ประกอบกับทีมงานที่ยังไม่แกร่งพอ จึงทำให้รายการของเขาได้

รับความนิยมในระดับกลาง ไม่สูงมาก แต่ความนิยมในตัวเขาอยู่ในระดับสูงกว่า จนอาจเรียกได้ว่า การควบคุมคุณภาพในตัวเขามีส่วนช่วยผลักดันงานให้มีความคุณภาพดีขึ้นได้ ด้วยภาพลักษณ์ของพิธีกร

ในเรื่องการรักษาคุณภาพของทีมงานโดยใช้หลักการบริหารนี้ จะเห็นได้อย่างชัดเจนเฉพาะในกลุ่มพิธีกรชาย แต่สำหรับกลุ่มพิธีกรหญิง ยังไม่มีใครมีลักษณะการทำงานแบบนี้ แม้ว่า คุณมยุรา และ คุณหทัยา จะมีบริษัทของตัวเอง และเริ่มทำรายการเองแล้ว แต่อำนาจในการบริหารยังไม่ได้อยู่ในมือ เช่นลักษณะการบริหารในกลุ่มพิธีกรชาย การเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดสร้างสรรค์ เนื้อหา ของรายการนี้ ก็ยังไม่ได้มีมากนัก เพราะส่วนใหญ่ใช้เวลาในการรับจ้างทำงานให้กับที่อื่นๆ จึงทำให้ไม่สามารถควบคุมคุณภาพงานให้เป็นไปตามความต้องการได้ ยกเว้นกรณี ผุสชา โทณะวณิก ที่แม้จะไม่ได้เป็นเจ้าของบริษัท แต่เป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน

โดยสรุปแล้วอาจกล่าวได้ว่า พิธีกรที่จะมีมาตรฐานการทำงานในระดับสูงได้ จะต้องทุ่มเทและสนใจในทุกรายละเอียดของงาน ต้องทำงานหนักโดยเฉพาะในด้านการทำความเข้าใจกับเนื้อหาให้ถึงแก่น เพื่อให้ลักษณะการดำเนินรายการนั้น ทุกคำพูดจะเสมือนกลั่นออกมาจากสมอง จากใจ ไม่ใช่พูดแบบท่องจำ เพราะหากพิธีกรซึมซาบเนื้อหา และอารมณ์ของรายการได้อย่างลึกซึ้งแล้ว จะสามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างลึกล้ำเช่นกัน แต่วิธีการเหล่านี้จะใช้ได้ผลดีแต่เฉพาะพิธีกรที่มีความสามารถในด้านการเรียงลำดับความคิดและการถ่ายทอดข้อมูล เท่านั้น

- 1.3 การรักษาคุณภาพของงานโดยการเลือก พิธีกรที่จะรักษาความนิยมไว้ได้จะต้องไม่รับงานโดยไม่มีการเลือก ควรเลือกที่จะทำเฉพาะงานที่ตัวเองคิดว่าเหมาะสม วิธีการนี้เกี่ยวเนื่องไปถึงเรื่องของการรักษาภาพลักษณ์ด้วย การควบคุมคุณภาพของงานโดยการเลือกนี้ อาจขยายความได้เป็น การเลือกเนื้องานที่มีความเหมาะสมกับตัวเอง และการเลือกด้วยเทคนิคการกำหนดราคา

- 1.3.1 การเลือกเนื้องานที่มีความเหมาะสมกับตัวเอง เช่น ในการดำเนินรายการ

รายการของพิธีกร เราได้ทราบจากบทที่ 4 แล้วว่า รูปแบบรายการมีผล
 อย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือไม่ของผู้ดำเนินรายการ พิธีกรที่จะรักษา
 คุณภาพจะต้องเลือกรับเฉพาะรายการที่มี Concept เหมาะสมกับตัวเอง
 ทำแล้วไม่รู้สึกฝืน ไม่เช่นนั้นผลงานจะตกต่ำทำให้เสียความนิยมได้

มยุรา เสวตศิลา

ในปัจจุบันแม้คุณมยุราจะมีรายการที่ทำอยู่มากที่สุดในระบบวน
 พิธีกรทั้งหมดที่ทำการศึกษาคือ ชิงร้อยชิงล้าน ระเบิดเถิดเทิง ชมรมชน
 หัวลูก สบายสไตล์มยุรา และเพลงติดดาว แต่เธอก็มีวิธีเลือกรับงานคือ
 จะไม่ทำรายการที่มีรูปแบบซ้ำกัน เพื่อป้องกันไม่ให้คนดูเบื่อ และจะไม่ทำ
 รายการที่คิดว่ามันไม่สอดคล้องกับความเป็นตัวเธอ

...พี่เป็นคนไม่ค่อยชอบยุ่งเรื่องชาวบ้าน พี่ไม่ใช่คนอยากรู้
 อยากรู้ พี่จะรู้สึกเกรงใจที่ทำรายการสัมภาษณ์แบบเจาะ
 ลึกๆ อะไรพวกนั้น ไม่ได้ แล้วพี่ก็ไม่ชอบการสัมภาษณ์เรื่อง
 ส่วนตัว เพราะพี่ไม่รู้สึกรู้สึกรู้เรื่องคนอื่น และรู้สึกไม่ดีที่
 จะไปทำให้ใครอึดอัด...

(มยุรา เสวตศิลา, สัมภาษณ์)

ด้วยเหตุนี้คุณมยุราจึงลาออกจากทีมงานรายการ เปิดดอก เมื่อ
 หลายปีก่อน เพราะเมื่อได้ทดลองดำเนินรายการดูแล้ว เธอพบว่ามันขัดกับ
 บุคลิกลักษณะและความชอบส่วนตัว แต่ในทางกลับกัน เธอจะเลือกทำ
 รายการตามที่เธอชอบ

...พี่ชอบทำกับข้าวมาก จริงๆ พี่เป็นผู้หญิงแบบแม่บ้านมาก
 กว่า ตั้งแต่เล็กๆ พี่ช่วยแม่ทำกับข้าวตั้งแต่อายุ 9 ขวบ ตอนนี้
 พี่มีช่วงสัปดาห์ทำกับข้าวในรายการสบาย สไตล์มยุรา พี่ทำเอง
 หมดเลย คิดสูตรอาหารเอง ไปจ่ายตลาดเอง แล้วต้องมา

ทดลองทำก่อนจะอัดเทปจริงด้วย...

(มยุรา เสวตศิลา, สัมภาษณ์)

หัตยา เกษสังข์

ในประเด็นการเลือกรับงานนี้ เคยเกิดขึ้นในยุคแรกเมื่อครั้งที่คุณ
หัตยาทำรายการคอนเสิร์ตลี้มโลก ทั้งๆ ที่เป็นรายการที่ได้รับความนิยม แต่
เธอก็ขอลาออกจากการเป็นพิธีกรเพราะมีเหตุผลที่เป็นความรู้สึกส่วนตัว

..ช่วงนั้นพี่เปิ้ลทำรายการคอนเสิร์ตลี้มโลก คู่ไปกับรายการ
ผู้หญิงวันนี้ แล้วพอตอนหลังๆ พี่เปิ้ลรู้สึกว่า ภาพในผู้หญิง
วันนี้มีซัดมาก และต้องมีสัมภาษณ์คนที่เป็นผู้ใหญ่ พี่เปิ้ล
ก็อยากให้ภาพมันซัด อีกอย่างเราก็เริ่มโตแล้ว จะให้ทำ
รายการพูดโปรโมทเพลงต่อไปได้อย่างไร..

(หัตยา เกษสังข์, สัมภาษณ์)

หรือแม้แต่การร่วมลงทุนทำรายการ ผู้หญิง ผู้หญิง ก็เป็น
เหตุผลเดิมของตัวเอง คือ รู้สึกอยากจะทำนาระดับผลงาน เนื้อหาของงาน
ให้เติบโตไปตามวัยของตัวเองให้เป็นรายการที่มีสาระมากขึ้น

...อยากทำรายการผู้หญิงที่มีสาระมากขึ้น เพราะรายการ
ผู้หญิงวันนี้ตอนนั้นก็ไม่ใช่แล้ว อีกอย่าง พี่เปิ้ลว่า พี่เปิ้ลโต
แล้ว ก็ต้องทำอะไรให้มันเหมาะสมกับวัยหน่อย ไม่เหมือน
เมื่อก่อน ตอนนั้นมันเข้ามาใหม่ๆ จะให้โนเนะไปเรื่อยๆ ได้
อย่างไร ก็กะว่าถ้าคลอคลุกแล้วจะทำรายการใหม่ เป็นแนว
สาระบันเทิงแบบครอบครัว ตอนนั้นก็นั่งเขียนโครงรายการไป
เรื่อยๆ ไม่รู้สินะ พี่คิดแบบนี้จะแก่เกินไปมั๊ย...

(หัตยา เกษสังข์, สัมภาษณ์)

แต่การเลือกที่จะกำหนดทิศทางรายการใหม่ของคุณหัตยาไม่
เป็นไปตามที่หวัง เพราะเธอไม่ได้ควบคุมงานทั้งหมดด้วยตัวเอง ทำให้ทิศ
ทางของรายการผู้หญิง ผู้หญิง ที่ทางบริษัทและทีมงานอยากให้เป็น กับทิศ
ทางที่คุณหัตยาต้องการไม่ตรงกัน

...พี่เปิดเขาจะไม่ชอบที่จะต้องสัมภาษณ์อะไรที่ไร้สาระ บางที
ให้ถามเรื่องส่วนตัวมากๆ เขาก็ไม่ถาม แล้วเขาจะชอบ
สัมภาษณ์เรื่องที่มีมันหนักๆ อย่างเด็กเร่ร่อน อะไรแบบนี้จะ
ชอบมาก ออกมาแนวเพื่อชีวิต แต่พวกหนูก็จะคอยดึงแก้ไข
มาทางเบาๆ บ้าง เพราะทำเรื่องหนักเกินไปมันขายไม่ได้ เรท
ดิ่งตก...

(สัมทิพย์ เดชมมาก ฝ่ายค้นคว้าข้อมูลรายการ
ผู้หญิง ผู้หญิง, สัมภาษณ์)

การรักษาคุณภาพโดยการเลือกเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับตัว
พิธีกรนี้ เป็นวิธีการที่พิธีกรที่มีชื่อเสียงจะต้องคิดถึง เพื่อไม่ให้ตัวเองเป็น
เสมือนสินค้าเกรดต่ำ ไม่มีคุณภาพ เป็นของโหล ในกลุ่มพิธีกรชาย การ
รักษาคุณภาพโดยการเลือกเนื้อหาสาระที่มีความเหมาะสมกับตัวเองนั้น
สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีอำนาจสิทธิ์ขาดในการบริหาร
รายการของตัวเอง มีอำนาจในการกำหนดทิศทางรายการ และกำหนดทิศ
ทางตัวเอง

- 1.3.2 การเลือกโดยวิธีกำหนดราคา ในการค้ำนั้น กลยุทธ์ในการตั้งราคาเป็น
สิ่งสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ของสินค้า หรือบางครั้งราคาก็กำหนด
คุณภาพของสินค้า เช่นสินค้านี้ต้องขายราคาถูก คุณภาพก็ต้องปรับลดลง
หรือสินค้านี้ราคาแพงก็คาดการณ์ได้ว่า ผู้ใช้น่าจะมีระดับพอสมควร
พิธีกรก็เช่นกันในการทำงานพิธีกรโทรทัศน์ ในปัจจุบันจะมีรูปแบบการ
ทำงานหลักๆ อยู่ 2 ส่วน คืองานพิธีกรรายการทางโทรทัศน์ และพิธีกรใน
งานเปิดตัวสินค้า ซึ่งเอกชน หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น

ในงานประเภทหลังนี้ ผู้ที่รับหน้าที่จัดการและติดต่อ มักจะเป็นตัวแทนจากบริษัท จัดงานเปิดตัวสินค้าต่างๆ ซึ่งปัจจุบันมีอยู่มากมาย พิธีกรกลุ่มที่ทำการศึกษากัน 8 คนนี้จะใช้กลยุทธ์ทางการตั้งราคาค่าตัวแทบทั้งสิ้น เพื่อให้ภาพของตนชัดเจนว่าอยู่ในกลุ่มพิธีกรระดับ A ค่าตัวจึงต้องสูง ยกเว้นกรณีไทรภพ ลิมปพัทธ์ ที่ตั้งค่าตัวจนเลยเพดานราคาในตลาดเป็นสินค้าเกรดพิเศษ คือแพงที่สุดเท่าที่เคยมีมา

...ผมจะรับงานในมาตรฐานของผม คือ การมองก้าวต่างๆ ในชีวิต และบางทีก็เป็นนิสัยส่วนตัว ผมจะดูก่อนว่างานนั้นผมต้องทำประโยชน์ให้เขาได้จริงๆ ผมถึงจะทำ ผมเคยคิดว่าเวลาผมเป็นพิธีกรงานๆ หนึ่ง อยู่ตั้งแต่เริ่มยันเลิกทำทุกอย่างบนเวที แต่พวกนักร้องมาร้องแค่ 4-5 เพลงก็ได้ไปแล้ว 70,000-80,000 บาท ผมก็เลยคิดว่าถ้าใครต้องการผม มาตรฐานของผมปีนี้ 200,000 บาท...

(ไทรภพ ลิมปพัทธ์, สัมภาษณ์)

ในเรื่องการตั้งราคาค่าตัวของคุณไทรภพจะอยู่ในกรณีพิเศษ คือเป็นราคาที่สูงเกินจริง สูงกว่าคู่แข่งในระดับเดียวกันถึงเกือบ 3 เท่า แต่การเลือกที่จะไม่รับงานราคาถูก ก็เป็นวิธีที่ทำให้ได้คัดเลือกทีมงานที่มีคุณภาพมาร่วมงานด้วยทุกครั้งได้

...เป็นคนเลือกรับงาน โดยกำหนดที่ตัวเงิน เพราะเราจะรู้เลยว่างานไม่ดี เงินจะน้อย เราจะกำหนดค่าตัวไว้ และบางทีก็ดูด้วยว่าใครเป็นคนจัดงาน ถ้าเป็นเจ้าเล็กๆ จะดูที่คนคุมงาน คนติดต่องาน ว่าพูดกับเรารู้เรื่องหรือเปล่า ดูจากคนแล้วเราจะรู้ได้ทันทีว่างานนี้จะดีหรือไม่ แต่ส่วนมากจะทำงานกับบริษัทใหญ่ ที่ร่วมงานกันอยู่ประจำ...

(มุสซา โทณะวณิก, สัมภาษณ์)

จะเห็นว่าการรักษาคุณภาพของงานโดยการเลือก ไม่ว่าจะเลือกที่เนื้องาน หรือเลือกที่ราคาต่ำจ้าง ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะรักษาความนิยมของตัวพิธีกรไว้ให้ยาวนาน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า กลยุทธ์ทางด้าน การเลือกนี้เป็นการช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ให้กับตัวพิธีกรด้วย

2. การรักษาภาพลักษณ์

ในกระบวนการรักษาความนิยมของพิธีกรโทรทัศน์ วิธีหนึ่งก็คือ กระบวนการรักษาภาพลักษณ์ การพูดถึงภาพลักษณ์ในที่นี้จะมีอยู่ 2 แนวทาง คือภาพลักษณ์จากการเรียนรู้ จากการศึกษาความของประชาชนนั้น ตามแนวคิดของเคนเนท อี โบลดิง และการสร้างภาพขึ้นมาให้ประชาชนรู้สึก ตามแนวคิดของ เดเนียล เจ. บัวสติน

จากการศึกษาในครั้งที่ผู้วิจัยสามารถอธิบายกระบวนการรักษาความนิยมของพิธีกรโทรทัศน์ ในด้านของการรักษาภาพลักษณ์ได้ว่าต้องประกอบไปด้วยการส่งเสริม (Promote) อย่างต่อเนื่องและ การสร้างเสริมภาพลักษณ์

2.1 การส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง (Promote) ตามแนวความคิดเรื่องภาพลักษณ์ของ เดเนียล เจ. บัวสติน บอกไว้ว่า ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเอง ไม่ได้เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ เป็นเหตุการณ์เทียม

รายการโทรทัศน์ก็จัดได้ว่าเป็นเหตุการณ์เทียมอย่างหนึ่ง ภาพลักษณ์ของพิธีกรรายการโทรทัศน์จึงเป็นภาพที่เกิดขึ้นจากการสร้างโดยตัวรายการ ในประเด็นนี้ต่างออกไปจากคำว่าศรัทธา ฉะนั้นหากขาดการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องแล้ว ความนิยมในตัวพิธีกรจะลดลงทันที เพราะขาดเหตุการณ์เทียมใหม่ๆ มาช่วยเสริมภาพลักษณ์โดยผ่านสื่อมวลชน เช่น การหายจากจอโทรทัศน์ไปนานๆ ทั้งการไปศึกษาต่อ การตั้งครรภ์ของพิธีกรหญิง จะทำให้ช่วงเวลาที่ยาวไปนั้น ความนิยมในตัวพิธีกรอาจจะลดลงได้

แต่มีข้อสังเกตว่าความรู้สึกที่ประชาชนมีต่อพิธีกรนั้นจะเป็นภาพลักษณ์หรือศรัทธาต้องรอให้มีการพิสูจน์เสียก่อน เช่น เมื่อพิธีกรผู้นั้นเงียบหายไปจาก

วงการ แต่ในการศึกษาพิธีกรทั้ง 8 ท่านล้วนเป็นผู้ที่มีผลงานต่อเนื่องมาโดยตลอด แม้ว่ากรณีคุณหัตยา เกตุสังข์ จะตั้งครรภ์และหายไปจากจอโทรทัศน์ก็ตาม แต่เป็นเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น และเป็นระยะเวลาที่ผู้วิจัยกำลังทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้อยู่จึงยังไม่สามารถสรุปได้ว่า การหายไปจากจอโทรทัศน์ของคุณหัตยาจะทำให้ประชาชนลืมเธอไปหรือไม่ ภาพที่เกิดขึ้นของเธอเป็นภาพลักษณะหรือศรัทธากันแน่

2.1.1 การประชาสัมพันธ์ ในที่นี้หมายถึง การประชาสัมพันธ์รายการผ่านสื่อมวลชนต่างๆ เช่น เป็น Spot โปรมโหมททางสถานีโทรทัศน์ หรือเป็นข่าวในหน้าบ้านเทิงของหนังสือพิมพ์ เป็นเกร็ดข่าวในคอลัมภ์ซุบซิบ การประชาสัมพันธ์ตัวรายการนี้จะช่วยรักษาความนิยมให้กับตัวรายการ ซึ่งจะเป็นการรักษาความนิยมให้พิธีกรเช่นกัน เพราะเมื่อรายการยังดั่งยังติดตลาด คนดูมากเหมือนเดิม พิธีกรก็อาจเป็นที่นิยมเหมือนเดิม หากรักษาคุณภาพและภาพลักษณ์อื่นๆอย่างต่อเนื่องดังที่กล่าวมาแล้ว

2.1.2 กิจกรรมพิเศษ (Activity) เป็นวิธีการประชาสัมพันธ์เช่นกัน แต่ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงการประชาสัมพันธ์ตัวพิธีกร ซึ่งมีลักษณะกิจกรรมในหลายรูปแบบเช่น

- การเข้าร่วมกิจกรรมช่วยเหลือสังคม เพื่อสร้างภาพพจน์ การร่วมงานการกุศลต่าง ๆ หรือการได้ดำเนินรายการที่มีเนื้อหาเพื่อพัฒนาสังคม เช่น ไตรภพ รายการฝันที่เป็นจริง การเป็นตัวแทนในโครงการรณรงค์เพื่อสังคม เช่นต่อต้านบุหรี่ต่อต้านโรคเอดส์ ทั้งนี้เพราะพิธีกรโทรทัศน์เป็นบุคคลสาธารณะเป็นคนของประชาชน จึงควรมีผลงานในการทำงานเพื่อส่วนรวมด้วย
- การเป็นข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์ บ่อยครั้งที่เนื้อหาของข่าวอาจจะเป็นเรื่องราวเบื้องหน้า เบื้องหลังของพิธีกรผู้นั้นหรือเรื่องส่วนตัว ตัวอย่างกรณี ดวงตา ตุงคะมณี กับการตกเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ครั้งหนึ่งว่า พาทีมงานรายการสี่ทุ่มสแควร์ ไปบุกถ่ายทำเรื่อง

ผีๆในบ้านหลังหนึ่ง และถูกแจ้งจับในข้อหาบุกรุก ถึงแม้ว่าข่าวนี้อาจไม่เป็นความจริง แต่ก็ทำให้รายการสี่ทุ่มสแควร์และคุณดวงตา กลายเป็นหัวข้อสนทนาของคนทั้งเมืองในสัปดาห์นั้น

การเป็นข่าวทางสื่อมวลชนนี้ ต้องระวังให้เนื้อหาของข่าวนั้น สอดคล้องกับภาพลักษณ์ของพิธีกรด้วย เช่น กรณีสมมติ การตกเป็นข่าวว่าไปเสริมทรวงอก ระหว่างคุณดวงตากับคุณสุสชา หากตกเป็นข่าวในลักษณะแบบนี้จะเกิดผลเสียกับคุณสุสชามาก เพราะภาพลักษณ์ที่คนอื่นเห็นและรับรู้ชัดกับเนื้อหาของข่าว พิธีกรที่มีชื่อเสียงจึงต้องมีความระมัดระวังในการให้ข่าว และระวังไม่ให้ตกเป็นข่าวในทางเสื่อมเสีย

- การไปร่วมรายการอื่นๆ จะเป็นส่วนเสริม เช่น การไปออกรายการ เกมโชว์ รายการสัมภาษณ์ต่างๆทางโทรทัศน์ หรือบางครั้งการให้สัมภาษณ์ แสดงทรรศนะของตนในหน้านิตยสาร
- การมีผลงานอื่นพร้อมๆ ไปด้วยกับการทำงานพิธีกร ส่วนมากแล้วจะเป็นผลงานทางด้าน ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือการออกผลงานเพลง
- กรณีสุสชา โทณะวณิก ออกอัลบั้มชุด ฟีน ฟีน หวาน ในปี 2528 ซึ่งเป็นช่วงที่เป็นพิธีกรรายการที่มีรูปแบบเป็นการประกวดร้องเพลง คือ รายการ Concert contest ซึ่งทำให้ภาพของการเป็น พิธีกร และ นักร้องคนเก่ง เสียงหวาน ของเธอโดดเด่นขึ้น
- กรณีปัญญา นิรันดร์กุล เมื่อครั้งที่เล่นละครเรื่อง ตะวันชิงพลบ ลอดลายมังกร ฯลฯ ซึ่งเป็นละครที่ได้รับความนิยม เป็นที่กล่าวถึงของประชาชนเป็นการเพิ่มเรตติ้ง หรือ ได้รับความนิยมให้กับตัวเอง แต่ก็เป็นการเพิ่ม ความสำเร็จในช่วงสั้นๆ เพราะเมื่อละครจบ ความสำเร็จก็จะกลับมาสู่จุดเดิม

มีข้อสังเกตว่าการมีผลงานด้านอื่นในช่วงเวลาที่เป็นพิธีกรนั้น ผลงานอื่นเหล่านี้จะช่วยเสริมภาพลักษณ์ และ ความนิยมให้กับพิธีกรผู้นั้นได้ก็ต่อเมื่อ ผลงานด้านอื่นนั้นได้รับการยอมรับจากประชาชน เช่น ไปเป็นนักร้องแล้วคนชมว่าเสียงดี สมควรออกเทปก็จะดี แต่ถ้าไปเป็นนักร้องแล้ว ร้องเพลงไม่ได้เรื่องให้ประชาชนตำหนิได้ ผลงานอื่นเหล่านี้จะทำให้ความนิยมในตัวพิธีกรผู้นั้นลดลง แต่อย่างลึ้มว่า การมีผลงานด้านอื่นนั้นเป็นเพียงพลังความนิยมที่มาช่วยเสริมเท่านั้น เพราะโดยเนื้อแท้แล้ว พิธีกรก็ยังคงต้องรักษาคุณภาพผู้และภาพลักษณ์ที่แท้จริงของตัวเองให้ดี

กรณีการเสริมสร้างภาพลักษณ์ด้วยการมีกิจกรรมพิเศษนี้เป็นกลยุทธ์หนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างความนิยมให้กับตัวรายการด้วย และปัจจุบันหลายรายการก็นิยมใช้วิธีการนี้เช่น รายการผู้หญิงวันนี้ในอดีต จัดประกวดโครงการ Hot on the beach รายการตามไปดู จัดโครงการพิศดารทั่วไปไทย รายการเที่ยงวันกันเอง จัดประกวดครอบครัวในดวงใจ เป็นต้น

2. การรักษาและการปรับเปลี่ยนทิศทางของภาพลักษณ์ เคนเนท อี โบลดิ้ง กล่าวว่า ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา และมีทิศทางของตัวเอง ภาพลักษณ์ของพิธีกรก็เช่นเดียวกัน จากผลงานที่ผ่านมาของพิธีกรคนนั้น หากเป็นที่พอใจของผู้ชม ภาพลักษณ์ของเขาก็จะเกิดขึ้นในใจของผู้ชม

แต่ในการเป็นพิธีกรที่จะได้รับความนิยมนั้น นอกจากพิธีกรผู้นั้นจะต้องรักษาภาพลักษณ์ของตนให้ดูดีตลอดเวลาในสายตาของคนดูโทรทัศน์แล้ว พิธีกรที่จะมีอนาคตไกลยังต้องเรียนรู้ และทำความเข้าใจกับสภาพสังคมอีกด้วย รวมทั้งกระแสต่าง ๆ ในสังคม เข้าใจในยุคสมัยที่เปลี่ยนไป และเข้าใจในความต้องการของผู้ชมอยู่ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของสังคมนี้ ทำให้ผู้เป็นพิธีกรต้องเรียนรู้ถึงกลยุทธ์ในการปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ในบางโอกาส เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

...เมื่อเราเลือกคาแรคเตอร์นี้แล้ว เราคิดว่าคนดูชอบ อันนี้เราเป็นคนกำหนดเอง เราต้องไม่ประมาท แล้วก็ต้องคิดว่าตัวเราเองนี้จะต้องมีคนอื่นมาแทนอยู่ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นเราจะไม่สึกเอาเผากิน แบบว่าวันนี้จะมาทำดีใหม่ ไม่เอา...

(ปัญญา นิรันครกุล, สัมภาษณ์)

...การจะดั่งنانก็ต้องรักษาเสน่ห์ที่คนเคยชอบนั้นต่อไป บางคนมีเสน่ห์อยู่แล้ว แต่หลงทางไป บอกแบบนี้มันไม่เท่ๆ ต้องเอาใหม่ ไม่ได้ เขาต้องไม่ลืมจุดขายของเขา อย่างพีตาคจุดขายของเขาก็คือ เขาเป็นชาวบ้าน เขาสามารถพูดอะไรกับใครก็ได้ อย่างแบบ เฮ้ย พวกเรา เขาทำได้ แต่เมื่ออายุมากขึ้นอาจต้องเปลี่ยนไปบ้าง อาจจะไปเล่นกับคนทุกระดับไม่ได้ ด้วยความเป็นผู้ใหญ่ของเขา แล้วเราก็ต้องตีตัวเองว่าเป็นคนดูว่า พีตาคยังเป็นหัวหน้ามือบอยู่หรือไม่ หรือกลายเป็นคนอ่านข่าวไปแล้ว เราต้องคอยตะล่อม ทีมงานจะเหมือนกระจกเงาให้กับพิธีกร...

(เกียรติ กิจเจริญ ผู้ดูแลการผลิตรายการ
ของบริษัทเวิร์ค พอยท์, สัมภาษณ์)

หากจะกล่าวเรื่องการรักษาภาพลักษณ์ จะต้องกล่าวเปรียบเทียบกับภาพลักษณ์เดิมที่มีอยู่ด้วย การจะพัฒนาคุณภาพของตัวพิธีกรเพื่อให้ภาพลักษณ์ดีขึ้นนั้น จะต้องเป็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับภาพเดิมเช่น กรณี คุณมยุรา เสวตศิลา และคุณดวงตา ตุงกะมณี ในขณะที่ทั้งสองกำลังพัฒนาความสามารถในการดำเนินรายการให้ดีขึ้น ทั้งสองก็ยังต้องรักษาภาพลักษณ์ในการเป็นสาวสองพันปีให้คงอยู่ด้วย การรักษาภาพลักษณ์ในด้านความสวยงามนี้ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพิธีกรหญิงทุกคน เพียงแต่บางคนจำเป็นมาก บางคนจำเป็นน้อยหน่อย

...จะอยู่ในวงการนี้ต้องดูแลตัวเอง ระวังอย่าให้อ้วนไป หรือผอมไป หน้าที่หมั่นไปซัดไปบำรุงชะ ผอมไปไอน้ำบ้างหรือเปล่า เสื้อผ้า เครื่องประดับที่จะใส่มันต้องดูดี เพราะของ

เหล่านี้จะช่วยเสริมบุคลิกให้เรามีมาด ในเมื่อเรามาอยู่ตรงนี้
อยู่ตรงหน้ากล้อง มันก็ต้องลงทุนกับของพวกนี้ จำเป็นนะ...

(คุณลาวัลย์ กันชาติ, สัมภาษณ์)

ในการรักษาภาพลักษณ์มีหลักสำคัญ ที่เปรียบเสมือนหัวใจของการรักษา
ความนิยมของพิธีกร คือการพัฒนามาตรฐานของตัวเองให้สูงขึ้น ด้วยการศึกษ
หาความรู้ เป็นผู้รู้กว้าง หมั่นเดิมวิธีการและสิ่งใหม่ๆ ในตัวเองและผู้ชม โดย
ผสมผสานกับประสบการณ์ที่ผ่านมาเป็นการเพิ่มเสน่ห์ในการทำงานให้กับพิธีกร
คนนั้น

บทสรุป

กระบวนการรักษาความนิยมของพิธีกรโทรทัศน์ คือ กระบวนการรักษาภาพ 2 คำคือ
คุณภาพ และภาพลักษณ์ ทั้งสองส่วนนี้จะช่วยเสริมซึ่งกันและกัน โดยมีหลักอยู่ว่า ทั้งคุณภาพและ
ภาพลักษณ์ที่กล่าวมานี้ จะต้องคงอยู่ในมาตรฐานที่เท่าเดิม หรือพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น แต่จะต้อง
ไม่ต่ำไปกว่าเดิมที่เคยเป็น

โดยการรักษาคุณภาพนั้น หมายถึงการรักษาคุณภาพของงาน คุณภาพและมาตรฐาน
ในการทำงานของพิธีกร คุณภาพของทีมงานที่ยังคงเดิมและดีขึ้น โดยกระบวนการบริหารและการ
จัดการ หากกระบวนการนี้อยู่ในการดูแลและความรับผิดชอบของตัวพิธีกรเอง ในลักษณะของผู้มี
อำนาจตัดสินใจแล้ว จะทำให้การควบคุมคุณภาพนั้นเป็นไปด้วยดีและมีตัวแปรที่จะล้มเหลวน้อย
ลง นอกจากนั้น พิธีกรที่จะได้รับความนิยมได้นาน ยังควรจะเลือกงาน และไม่ให้ตัวเองเป็นพิธีกร
ที่ผู้ชมรู้สึกซ้ำซากและน่าเบื่อ เสมือนเป็นสินค้าเกรดต่ำ

ในกระบวนการรักษาภาพลักษณ์นั้นเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และมีความสำคัญ เพราะ
ต้องมีการส่งเสริมภาพลักษณ์อย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธีการประชาสัมพันธ์ หรือ การสร้างเหตุการณ์
เทียม การตกเป็นข่าว การปรากฏตัวในที่สาธารณะอยู่เสมอ แต่ต้องไม่มากจนเกิดการเบื่อหน่าย
และในช่วงเวลาที่เปลี่ยนไป พิธีกรต้องปรับตัวตาม ต้องเป็นคนทันโลก เน้นการเคลื่อนไหว รู้และ
เข้าใจในความนิยมของสังคมโดยรวม และรู้จักหวั่นไหวในการปรับเปลี่ยนทิศทางของภาพลักษณ์ของ
ตนให้เหมาะสม